

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-545

30.5.2025

Landkreditt Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Sak midlertidig avsluttet i Finansklagenemnda – foreldelse – fal. § 1-5.

Sikrede søkte erstatning under bygningsforsikringen etter to boligbranner i august og oktober 2021. Huset ble totalskadet i den siste brannen. Foretaket avsto krav om erstatning 10.6.22 under henvisning til at brannene var forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9, og at sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret ved å unnlate å opplyse om at han selv var involvert i brannen, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede, ved sin daværende advokat, klaget til Finansklagenemnda 28.11.22. Foretaket innga klagesvar 6.12.22 hvor det ba om at saken ble stilt i bero i påvente av politietterforskningen. Sekretariatet avsluttet saken midlertidig 6.12.22 som følge av dette. Politiet henla straffesakene 5.6.24, og sikredens nåværende advokat kontaktet Finansklagenemnda 8.10.24, og ba om at Finansklagenemnda nå tok stilling til saken. Foretaket anførte at saken nå var foreldet, jf. fal. § 8-5 andre ledd. Sikrede var uenig i dette og viste bl.a. til at det var foretaket som hadde bedt om at saken ble stilt i bero i påvente av politietterforskningen. Nemnda kom til at foretaket ikke kunne påberope foreldelse så lenge politietterforskningen pågikk. Nemnda viste til at foretakets anmodning om å stille saken i bero i påvente av politietterforskningen, for deretter å påberope foreldelse, ikke fremsto som profesjonell og i tråd med kravene i fal. § 1-5.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter boligbrann.

Sikredens bolig var utsatt for to branner hhv. 29.8.21 og 16.10.21. Under den siste brannen ble boligen totalskadet.

Sikrede krevde skadene dekket under bygningsforsikringen. Kravet ble avslått av foretaket 10.6.22 under henvisning til at brannene var forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9, og at sikrede uredelig hadde brutt redegjøringsplikten for skadeoppgjøret ved å unnlate å opplyse om at han selv var involvert i brannen, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede, ved sin daværende advokat, klaget til Finansklagenemnda 28.11.22. Foretaket innga klagesvar 6.12.22 hvor det ba om at saken ble stilt i bero i påvente av politietterforskningen:

Saken er under etterforskning av politiet. Forsikringstakers sønner, X og Y har eller har hatt status som siktet/mistenkt i saken. (Sikrede) har eller har hatt status som fornærmet, men dette kan endre seg.

Landkreditt har i begrenset grad fått innsyn i politidokumentene. På den bakgrunn bes klagesaken stilt i bero til etterforskningen er fullført.

Sekretariatet for Finansklagenemnda informerte sikredens advokat i brev av 6.12.22 om at saksbehandlingen i påvente av politiets etterforskning ville bli avsluttet midlertidig:

Vi viser til ovennevnte sak og vedlagte brev fra selskapet av 6.12.22.

Det fremgår av selskapets brev at saken er under politietterforskning. Utfallet av politietterforskningen kan være av betydning for saken som er klaget inn til Finansklagenemnda. Saken fremstår derfor ikke klar for en behandling ved Finansklagenemnda på nåværende tidspunkt.

Vi finner det ikke hensiktsmessig å la saken stå i bero i påvente av politiets etterforskning. Saksbehandlingen vil av praktiske årsaker avsluttes. For det tilfellet du ønsker å opprettholde klagen, ber vi om at du tar ny kontakt dersom saken henlegges eller når det foreligger rettskraftig dom. Vi ber i så fall om at du henviser til vår ref. XXX ved ny kontakt.

Politiet henla 5.6.24 straffesakene mot sikredes sønner (X og Y) og en annen mistenkt etter bevisets stilling. Saken mot en ytterligere mistenkt ble henlagt samme dag fordi intet straffbart forhold var ansett bevist.

Sikredes nye advokat kontaktet Finansklagenemnda på nytt 8.10.24 og ba om at Finansklagenemnda tok stilling til saken. Foretaket anførte at saken nå var foreldet, jf. fal. § 8-5 andre ledd.

Sikrede krever erstatning for skadene huset ble påført i brannene, og avviser at kravet er foreldet.

HR-2021-2404-A gjelder ikke foreldelsesloven (fl.) § 22, men en bestemmelse i tvisteloven § 18-3 som gjelder dersom det tas ut klage til forliksrådet.

Selv om denne saken ble «avsluttet» i Finansklagenemndas system, ble det konkret opplyst til sikrede «*For det tilfellet du ønsker å opprettholde klagen, ber vi om at du tar ny kontakt dersom saken henlegges eller når det foreligger rettskraftig dom. Vi ber i så fall om at du henviser til vår ref. ... ved ny kontakt*». Det ble ikke vist til at avgjørelsen innebar at saken ble foreldet ett år senere, og heller ikke vist til fl. § 22. Saken ble avsluttet av praktiske årsaker i påvente av opplysninger etterspurt av foretaket. Forholdet kan ikke medføre at ettårsfristen gjelder, og saken er derfor ikke foreldet, jf. fl. § 21 første ledd.

At saken ikke skal anses som foreldet underbygges av at det var foretaket som ønsket at saken skulle stilles i bero til politietterforskningen var ferdigstilt. Sikrede stiller seg utenforstående til at foretaket nå mener utfallet av etterforskningen ikke var avgjørende for sakens sivilrettslige side, når det i tilsvaret ba om at saken ble stilt i bero til etterforskningen var ferdigstilt. Dersom det var tilfellet, burde saken vært behandlet av Finansklagenemnda i 2022.

Sikrede kan ikke klandres for at etterforskningen trakk ut i tid. I alle tilfeller foreligger det ny og relevant informasjon som medfører at saken skal behandles.

Forsikringsforetaket anfører at kravet er foreldet, jf. fal. § 8-5 annet ledd.

Dersom klage til Finansklagenemnda (påtale etter foreldelsesloven § 16 nr. 2 bokstav a) ikke fører til realitetsavgjørelse, følger det av foreldelsesloven § 22 nr. 1 første setning, at virkningen av påtale etter fl. § 16 varer i ett år etter at saken er avsluttet. Høyesterett har i HR-2021-2404-A lagt til grunn i en tilsvarende sak at fristen i fal. § 8-5 andre ledd er en foreldelsesregel, og at oversittelse av fristen medfører at kravet foreldes. Virkningen av klagen av 28.11.22 opphørte i desember 2023. Klage til Finansklagenemnda ble fremsatt på ny 8.10.24, dvs. ca. ti måneder for sent. At politietterforskningen pågikk frem til sommeren 2024 stanser ikke foreldelsesfristen.

Fl. § 22 kan ikke tolkes slik at en sak bare kan anses som avsluttet når det er truffet realitetsavgjørelse i saken. Det vises i den forbindelse til Karnovs kommentar til bestemmelsen, HR-2018-1612-A og HR-2021-2404-A. Sistnevnte avgjørelse gjelder ikke direkte fl. § 22, men underbygger at fal. § 8-5 andre ledd er en materiellrettslig foreldelsesregel.

Anvendelsen av fl. § 22 forutsetter ikke at sikrede fikk opplysninger fra Finansklagenemnda om foreldelseslovens bestemmelser idet saken ble avsluttet. Sikrede var dessuten bistått av advokat,

som forutsettes å kjenne til reglene i foreldelsesloven. Saken ble avsluttet, selv om sikrede fikk opplyst at han senere kunne ta ny kontakt. Da sikrede tok ny kontakt i 2024 ble saken gitt nytt saksnummer, hvilket underbygger at klagen i 2022 var avsluttet.

Foretaket har ikke frafalt retten til å påberope foreldelse. Når etterforskningen trakk ut i tid, kunne og burde forsikringstaker og hans advokat tatt opp spørsmålet om fristforlengelse. Utfallet av etterforskningen var uansett ikke avgjørende for sakens sivilrettslige side. Foretaket antok ved innsendelse av klagesvaret 6.12.22 at etterforskningen ville bli avsluttet innen to–tre måneder. Under denne forutsetningen fant foretaket det hensiktsmessig å avvente om det ble tatt ut tiltale. Hvis Finansklagenemnda hadde stilt saken i bero, ville foreldelsesloven ikke løpt videre så lenge klagesaken var åpen. Finansklagenemnda besluttet imidlertid å avslutte klagesaken. Da kommer bestemmelsen i fl. § 22 til anvendelse. At foretaket før beslutningen om å avslutte saken, forslo å stille saken i bero, er etter vårt syn uten betydning for foreldelsesspørsmålet.

Det er ikke illojalt eller i strid med fal. § 1-5 å påberope foreldelse av et krav som rent faktisk er foreldet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikredes krav under bygningsforsikringen er foreldet.

Nemnda behøver ikke ta stilling til om kravet var foreldet etter ettårsfristen i fl. § 22 fordi saken var avsluttet ved sekretariatets brev om avslutning av saken av praktiske årsaker, fordi nemnda mener foretaket uansett i denne saken er avskåret fra å påberope seg foreldelse. Saken ble avsluttet i sekretariatet på grunn av foretakets anmodning om å stille saken i bero i påvente av politietterforskningen. Foretaket har anført at det på dette tidspunkt forventet at politietterforskningen ville bli avsluttet i løpet av to–tre måneder, uten at det er nærmere opplyst om bakgrunnen for en slik antagelse. Foretaket synes ikke å bestride at saken ville vært under forfølgning dersom saken rent faktisk hadde blitt stilt i bero i Finansklagenemndas systemer. I en slik situasjon mener nemnda foretakets anmodning må tolkes slik at det ikke ville påberope seg foreldelse mens etterforskningen pågikk. Både sikrede og sekretariatet fikk gjennom anmodningen en rimelig forventning om at foretaket ikke ville påberope seg foreldelse i den perioden politietterforskningen pågikk.

Nemnda viser også til foretakets lojalitetsforpliktelser overfor sikrede slik disse i dag er nedfelt i fal. § 1-5 første og annet ledd om at foretaket skal «opptre ærlig, redelig og profesjonelt», og at «Alle opplysninger skal være klare, og de skal ikke være villedende».

Nemnda mener det virker villedende for sikrede om foretaket anmoder om at saken stilles i bero mens politietterforskningen pågår og deretter påberoper seg at saken under samme etterforskning blir foreldet, og at slik adferd ikke fremstår som profesjonell. Det normale i en slik situasjon ville være at saken ble stanset, men dette virkemiddelet har ikke Finansklagenemnda. Hvis en slik anmodning fra foretaket skulle gi det mulighet til å påberope seg foreldelse, ville dette virke som en felle for sikrede og gi foretaket en helt tilfeldig fordel på sikredes bekostning. Nemnda mener anmodningen må tolkes i samsvar med dette slik at foretaket ikke kan påberope foreldelse så lenge politietterforskningen pågikk.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant), Alexander Venås (forbrukerrepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).